

ช่องว่างของความคาดหวังจากผู้ประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะบัณฑิตในจังหวัดเชียงราย

The Gap in Expectations from Entrepreneurs Regarding Graduate Characteristics in Chiang Rai Province

อัญยานี เกตุพันธุ์¹ อรกัญญา กันธชัย² จิรพัฒน์ อุบลมณี³ พิตยาภรณ์ พุ่มพวง⁴
Aunyanee Katepan¹ Onkanya Kanthachai² Jirapat Upatham³ Pittayaphorn Pumpuang⁴
คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย^{1,2,3,4}
Faculty of Management Science Chiang Rai Rajabhat University^{1,2,3,4}
Corresponding Author, E-mail: aunyanee.kate@crru.ac.th¹ Nkunthachai@gmail.com²
jirapat.crru.reg@gmail.com³ pittayaporn.pum@crru.ac.th⁴

Received: 18 May 2025

Revised: 14 May 2025

Accepted: 29 Jun 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาคุณลักษณะของบัณฑิตตามความคาดหวังของสถานประกอบการในจังหวัดเชียงราย และ 2. เพื่อวิเคราะห์ช่องว่างคุณลักษณะบัณฑิตตามความคาดหวังของผู้ประกอบการกับที่ในจังหวัดเชียงรายผลิตได้ คุณลักษณะบัณฑิตตามความคาดหวังของผู้ประกอบการที่มีต่อบัณฑิตคณะวิทยาการจัดการ กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา คือ ผู้ประกอบการจากสถานประกอบการต่าง ๆ ที่รับบัณฑิตเข้าทำงาน จำนวน 252 คน ด้วยการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถามความคาดหวังต่อคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ ซึ่งผ่านการตรวจสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือด้วย Cronbach's Alpha ได้ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.95 และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient) เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะบัณฑิตกับความคาดหวังของผู้ประกอบการในแต่ละด้าน และใช้ t-test แบบคู่ (Paired Samples t-test) ซึ่งใช้วัดความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของแต่ละด้าน

ผลการวิจัยพบว่า 1) คุณลักษณะของบัณฑิตตามความคาดหวังของสถานประกอบการในจังหวัดเชียงราย อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีความคาดหวังลำดับแรก คือด้านทักษะการสื่อสาร ซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงถึง 4.51 รองลงมาคือด้านองค์ความรู้ ที่มีระเบียบวินัยและความรับผิดชอบ 4.49 และด้านมีปฏิภาณไหวพริบ 4.48 ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุดคือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม มีบุคลิกภาพและพฤติกรรมที่เหมาะสม 4.39 ก็ยังถือว่าอยู่ในระดับมากที่สุดเช่นกัน 2) การวิเคราะห์ช่องว่างระหว่างคุณลักษณะบัณฑิตตามความคาดหวังของสถานประกอบการกับที่ในจังหวัดเชียงรายผลิตได้ยังสามารถที่จะพัฒนาหลักสูตรหรือการเรียนสอนต่อไปได้ตามความต้องการของผู้ประกอบการ ซึ่งมีเพียงด้านเดียวที่ยังไม่ต้องเติมเต็มช่องว่าง คือด้านคุณธรรม จริยธรรม ส่วนด้านที่ต้องพัฒนาและเติมเต็มช่องว่าง ตามลำดับ คือ ด้านทักษะการสื่อสาร ด้านทักษะเฉพาะทางวิชาชีพ ด้านองค์ความรู้ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านทักษะการใช้เทคโนโลยี และด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล แม้จะ

อยู่ในระดับคาดหวังมาก แต่มีค่าเฉลี่ยและความสม่ำเสมอของความเห็นที่น้อยกว่าด้านอื่น จึงควรได้รับการส่งเสริมเพิ่มเติมผ่านกิจกรรมเสริมหลักสูตรและการฝึกปฏิบัติอย่างเป็นระบบ เพื่อยกระดับบัณฑิตให้ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงานต่อไป

คำสำคัญ: ความคาดหวัง ผู้ประกอบการ ช่องว่าง คุณลักษณะบัณฑิต

Abstract

This research objectives are 1. to study the characteristics of graduates according to the expectations of enterprises in Chiang Rai Province and 2. to analyze the gap between the characteristics of graduates according to the expectations of entrepreneurs and those that In Chiang Rai Province produces. The sample group studied consisted of 252 graduate users from various establishments that hired graduates in the aforementioned fields to work. With specific random sampling and the instrument used for data collection was questionnaire regarding expectations of desirable graduate characteristics. The reliability of the instrument was tested using Cronbach's Alpha with a mean value of 0.95. Statistics used for data analysis include descriptive statistics, including percentages, means, standard deviations and correlation coefficient. To analyze the relationship between graduate characteristics and entrepreneurs' expectations in each aspect, a paired samples t-test was used to measure the difference between the means of each aspect.

The research results found that 1) The characteristics of graduates as expected by business establishments in Chiang Rai Province are as follows which had the highest average value of 4.51, followed by Communication skills at 4.49 and intelligence at 4.48, respectively. The aspect with the lowest average expectation was personality and Morality Ethics appropriate behavior at 4.39 but it is still considered to be at the highest level as well. When considering the standard deviation value. It was found that the value was indicating that the data was moderately to somewhat distributed. It reflects that entrepreneurs place high importance on various characteristics of graduates. Especially taking care of property, discipline and tact. 2) The analysis of the gap between the graduate characteristics expected by the business establishment and those produced by In Chiang Rai Province found that the gap between the graduate qualifications expected by business operators and those produced in Chiang Rai Province can still be developed into courses or teaching methods according to the needs of business operators. However, There is only one aspect that still needs to be filled in: morality and ethics. The aspects that need to be developed and filled in, respectively, are communication skills, professional skills, knowledge, intellectual skills, and technology skills and interpersonal skills. Therefore, it should be further promoted through extra-curricular activities and systematic training to truly upgrade graduates to meet the needs of the labor market.

Keywords: Entrepreneur, Expectations, Gaps, Faculty of Management Science, Graduate characteristics

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกในปัจจุบันทำให้การพัฒนามาตรฐานการศึกษาจำเป็นต้องมีการพัฒนากำลังคนให้มีมาตรฐานเทียบเท่ากับประเทศอื่น ๆ จึงได้มีการกำหนดกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2565 โดยสถาบันการศึกษาเป็นกลไกสำคัญในการผลิตบัณฑิตให้มีคุณลักษณะตามความคาดหวังของผู้ประกอบการและตลาดแรงงาน สำหรับสาขาวิชาบริหารธุรกิจนั้น ตระหนักถึงความสำคัญของคุณลักษณะบัณฑิต และคาดหวังที่จะผลิตบัณฑิตให้มีคุณสมบัติและคุณลักษณะของการเป็นผู้ประกอบการ ตลอดจนเป็นผู้ปฏิบัติงานในทางธุรกิจและอุตสาหกรรม ซึ่งส่งผลต่อเศรษฐกิจและการพัฒนาประเทศ (คณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษายกระดับอุดมศึกษา, 2557).

จากการศึกษาคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ในคณะ/สาขาวิชาบริหารธุรกิจที่กำหนดไว้ในสถาบันอุดมศึกษาทั้งในประเทศและต่างประเทศ รวมทั้งคุณลักษณะของบัณฑิตบริหารธุรกิจตามความต้องการของสถานประกอบการ พบว่าการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศทางด้านการศึกษาร่วมกันเป็นสิ่งสำคัญ ตามรูปแบบพิรามิดการเรียนรู้ของ Lalley และ Miller (2007) ที่กล่าวว่า "การเรียนรู้ในห้องเรียนโดยฟังครูบรรยายเพียงอย่างเดียว นักเรียนจะจดจำเนื้อหาได้เพียงร้อยละ 5 แต่ถ้ามีการสาธิตให้ดูด้วยจะจดจำได้ร้อยละ 30 ขณะที่การเรียนรู้ในรูปแบบการมีส่วนร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็น จะจดจำได้ร้อยละ 50 ถ้าได้ปฏิบัติงานจริงจะจดจำและเข้าใจเนื้อหาได้ร้อยละ 75 และสุดท้ายหากผู้เรียนสามารถสอนผู้อื่นได้ การเรียนรู้จะประสบความสำเร็จถึงร้อยละ 90"

ในจังหวัดเชียงรายเป็นหนึ่งในสถาบันการศึกษาที่มุ่งเน้นการผลิตบัณฑิตให้มีคุณธรรม ความรู้ ความคิดสร้างสรรค์ และทักษะทางสังคมที่เป็นที่ยอมรับในศตวรรษที่ 21 โดยมีคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ ได้แก่ เป็นผู้นำที่มีคุณธรรม จริยธรรม มีความรู้ ใฝ่รู้และทักษะทางปัญญา มีทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ความรับผิดชอบและจิตสาธารณะ มีทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และเป็นบัณฑิตที่เป็นนักปฏิบัติการที่มีคุณภาพ สามารถสร้างงานได้ และมีจรรยาบรรณในวิชาชีพ

จากประเด็นดังกล่าว ทีมผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาช่องว่างระหว่างคุณลักษณะบัณฑิตตามความคาดหวังของผู้ประกอบการ กับที่ในจังหวัดเชียงรายผลิตได้ เพื่อเป็นการกำหนดเป้าหมายและทิศทางการจัดการเรียนการสอน การสร้างเครือข่ายร่วมกับสถาบันการศึกษาหรือสถานประกอบการ ให้เป็นไปตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ในการสร้างนโยบายเพื่อการบริหารจัดการของมหาวิทยาลัยสู่การผลิตบัณฑิตให้มีคุณลักษณะที่มีคุณภาพสอดคล้องกับความต้องการของผู้ประกอบการและตลาดแรงงานที่เกี่ยวข้อง และเพื่อนำข้อมูลจากผู้ประกอบการมาเสนอต่อหน่วยงานในการพัฒนาหลักสูตร การเรียนการสอน การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ตลอดจนพัฒนาตัวบัณฑิตให้มีคุณลักษณะพึงประสงค์ตรงตามความต้องการของหลักสูตรและสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาคุณลักษณะของบัณฑิตตามความคาดหวังของสถานประกอบการในจังหวัดเชียงราย
2. เพื่อวิเคราะห์ช่องว่างความคาดหวังของผู้ประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะบัณฑิตในจังหวัดเชียงราย

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ทราบถึงความคาดหวังของสถานประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะบัณฑิตในจังหวัดเชียงราย
2. ในจังหวัดเชียงรายสามารถนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ในการออกแบบหลักสูตรการเรียนการสอน เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของสถานประกอบการ

3. สถาบันการศึกษาที่เกี่ยวข้องสามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางทางพัฒนาการเรียนการสอนให้สอดคล้องต่อความต้องการของตลาดแรงงานมากขึ้น

วิธีดำเนินการวิจัย

แบบแผนการวิจัย บทความเรียงช่องว่างของความคาดหวังจากผู้ประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะบัณฑิต ในจังหวัด เชียงราย เป็นวิจัยเชิงปริมาณ

ประชากรและตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากร คือ ผู้ประกอบการในจังหวัดเชียงราย จำนวน 685 คน กลุ่มตัวอย่างจำนวน 252 คน ได้มาจากการคำนวณโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ Krejcie & Morgan (1970) ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ปัจจัยองค์กรของสถานประกอบการ ได้แก่ ประเภท ขนาด ระยะเวลาดำเนินงาน และความต้องการทักษะจำเป็นของบัณฑิต เป็นคำถามแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 คุณลักษณะของบัณฑิตในจังหวัดเชียงราย 7 ด้าน ได้แก่ คุณธรรมจริยธรรม องค์กรความรู้ ทักษะทางปัญญา ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ทักษะการสื่อสาร ทักษะการใช้เทคโนโลยี และทักษะเฉพาะทางวิชาชีพ

ตอนที่ 3 ความคาดหวังของผู้ประกอบการต่อบัณฑิต 7 ข้อ ได้แก่ บุคลิกภาพ ระเบียบวินัย ทักษะคิด ปฏิภาณไหวพริบ การดูแลทรัพย์สิน ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม และทักษะการทำงานหลากหลาย ตอนที่ 2-3 เป็นคำถามแบบตรวจสอบรายการใช้มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

ตอนที่ 4 ข้อคิดเห็น/ข้อเสนอแนะ เป็นคำถามปลายเปิด

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น สำหรับการศึกษาวิจัยไปทำการทดสอบหาค่าความเที่ยงตรง (Validity) และความเชื่อมั่น (Reliability) ดังนี้

1) การหาค่าความเที่ยงตรงนำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่านตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC ค่า IOC มีค่ามากกว่า 0.5 ทุกข้อ จึงถือว่าข้อคำถามนั้นใช้ได้ เนื่องจากผู้วิจัยได้นำมาปรับแก้ไขต่อไปตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ และได้รับความเห็นชอบจากที่ปรึกษางานวิจัยแล้ว (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2560)

2) นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยใช้สูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1990) เพื่อทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2560) โดยผลการทดสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือด้วยการวัดความสอดคล้องภายใน (Internal Consistency Method) ด้วยสถิติ Cronbach's Alpha พบว่ามีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 0.95 แสดงว่ามีความเชื่อถือ

การวิเคราะห์ข้อมูล

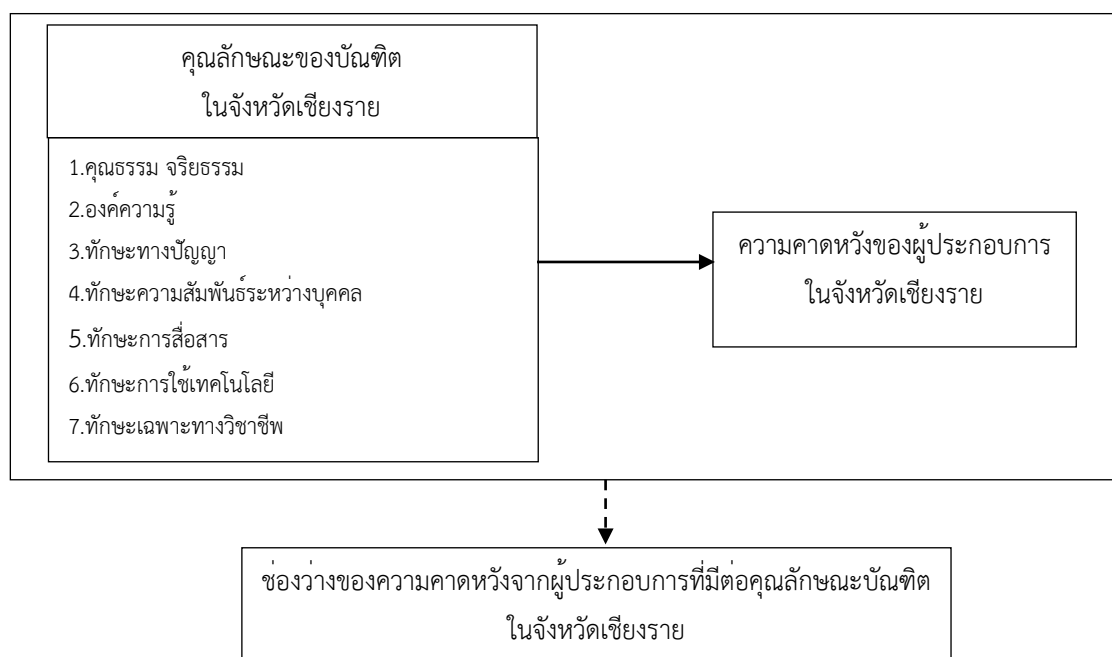
ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับทั้งหมดมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามทุกฉบับ และนำมาวิเคราะห์ทางสถิติ โดยมีขั้นตอนดังนี้

1) การวิเคราะห์ข้อมูลสถิติเชิงพรรณนา (Description Statistics) อธิบายลักษณะประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สถิติค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) ส่วนลักษณะประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแปรเชิงปริมาณ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2) การวิเคราะห์สหสัมพันธ์เชิงอนุमान ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ได้นำการวิเคราะห์สหสัมพันธ์เชิงอนุमानมาใช้ในการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient) เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะบัณฑิตกับความคาดหวังของผู้ประกอบการในแต่ละด้าน และใช้ t-test แบบคู่ (Paired Samples t-test) ซึ่งใช้วัดความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของแต่ละด้าน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยโดยอาศัยแนวคิด ทฤษฎีการเรียนรู้ตามทฤษฎีของบลูม (Bloom's Taxonomy) แนวคิดและทฤษฎีการวิเคราะห์ช่องว่าง แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการสถาบัน แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานการอุดมศึกษาแห่งชาติและหลักเกณฑ์การประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาตามมาตรฐานการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2561 คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ 5 ด้านและ และทักษะเฉพาะทางวิชาชีพ

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

1. การศึกษาคุณลักษณะของบัณฑิตตามความคาดหวังของสถานประกอบการในจังหวัดเชียงราย จากผลศึกษาข้อมูลกลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการในจังหวัดเชียงรายจากแบบสอบถาม

ผลศึกษาคุณลักษณะของบัณฑิตตามความคาดหวังของสถานประกอบการในจังหวัดเชียงรายดังนี้

การศึกษาคูณลักษณะของบัณฑิตตามความคาดหวังของสถานประกอบการในจังหวัดเชียงรายได้แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการมีบัณฑิตที่มีทักษะและลักษณะที่ตรงกับความต้องการของตลาดงานท้องถิ่น จากการวิเคราะห์ข้อมูลสถิติอธิบาย ผลลัพธ์ได้สะท้อนค่าเฉลี่ยความคาดหวังที่สูงจากสถานประกอบการต่อคุณลักษณะต่าง ๆ ของบัณฑิต ค่าเฉลี่ยของแต่ละคุณลักษณะมีความเป็นไปดังนี้

1. ทักษะการสื่อสาร ที่เหมาะสมในการทำงาน รวมทั้งการดูแลรักษาทรัพย์สินขององค์กรที่ควรมีความสามารถในการจัดการและดูแลทรัพย์สินขององค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีค่าเฉลี่ยความคาดหวังอยู่ที่ 4.5090
2. ด้านองค์ความรู้ ต่อหน้าที่ที่รับผิดชอบ พร้อมทั้งระเบียบวินัยและความรับผิดชอบ ลักษณะนี้เน้นย้ำถึงความสำคัญของการปฏิบัติตามกฎระเบียบและการรับผิดชอบต่อหน้าที่ มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.499
3. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนร่วมงาน ควรมีปฏิภาณไหวพริบความสามารถในการแก้ไขปัญหาและตัดสินใจอย่างรวดเร็ว ด้วยค่าเฉลี่ย 4.480
4. ทักษะเฉพาะทางวิชาชีพ ที่ต้องมีทักษะในการทำงานที่หลากหลายในสายงานที่เกี่ยวข้อง ความสามารถในการปรับตัวและทำงานหลากหลายประเภท มีค่าเฉลี่ยความคาดหวังที่ 4.4716
5. ทักษะทางปัญญา มีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพและมีทักษะจัดการอารมณ์: บัณฑิตควรมีทัศนคติที่ดีต่อการทำงานและสามารถจัดการกับอารมณ์ได้เป็นอย่างดี มีค่าเฉลี่ยความคาดหวังที่ 4.4703
6. ทักษะการใช้เทคโนโลยี ในการช่วยการทำงาน แต่ก็ยังคงต้องการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ความสามารถในการรักษาและส่งเสริมวัฒนธรรมอย่างเหมาะสม ค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.4660
7. ด้านคุณธรรม จริยธรรม ในการมีพฤติกรรมที่เหมาะสม การมีบุคลิกที่ดีและพฤติกรรมที่เหมาะสมในการทำงาน ค่าเฉลี่ยความคาดหวังอยู่ที่ 4.3911

จากผลการวิเคราะห์นี้ สามารถสรุปได้ว่าสถานประกอบการในจังหวัดเชียงรายมีความคาดหวังในระดับสูงต่อคุณลักษณะทั้งหมดของบัณฑิต โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการจัดการทรัพย์สิน ระเบียบวินัย และทักษะการทำงานที่หลากหลาย ซึ่งจะช่วยให้องค์กรเติบโตและแข่งขันได้ในตลาดที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง แสดงผลตามตารางที่ 1-2

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนคุณลักษณะบัณฑิต

คุณลักษณะบัณฑิต	$\bar{X}$	SD	แปลผล
1) ด้านคุณธรรม จริยธรรม	4.3924	0.6529	มากที่สุด
2) ด้านองค์ความรู้	4.4131	0.6910	มากที่สุด
3) ด้านทักษะทางปัญญา	4.3874	0.6853	มากที่สุด
4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล	4.4164	0.6043	มากที่สุด
5) ด้านทักษะการสื่อสาร	4.3690	0.7204	มากที่สุด
6) ด้านทักษะการใช้เทคโนโลยี	4.3978	0.7226	มากที่สุด
7) ด้านทักษะเฉพาะทางวิชาชีพ	4.3627	0.7173	มากที่สุด
รวม	4.3912	0.6848	มากที่สุด

จากตาราง 1 พบว่า ผู้ประกอบการมีการประเมินคุณลักษณะบัณฑิตในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยให้คะแนนเฉลี่ยสูงสุดในด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล 4.4164 รองลงมาเป็นด้านองค์ความรู้ 4.4131 และด้านทักษะการใช้เทคโนโลยี 4.3978 ตามลำดับ ส่วนด้านที่ได้คะแนนเฉลี่ยต่ำสุดคือด้านทักษะเฉพาะทางวิชาชีพ 4.3627 แต่ก็ยังอยู่ในระดับมากที่สุดเช่นกัน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนอยู่ระหว่าง 0.6043-0.7226 แสดงว่าข้อมูลมีการกระจายปานกลาง สะท้อนให้เห็นว่าผู้ประกอบการให้ความสำคัญกับคุณลักษณะต่าง ๆ ของบัณฑิตในระดับสูง โดยเฉพาะทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล องค์ความรู้ และทักษะด้านเทคโนโลยี

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และคุณลักษณะบัณฑิตตามความคาดหวังของสถานประกอบการในจังหวัดเชียงราย

ความคาดหวังของผู้ประกอบการ	$\bar{X}$	SD	แปลผล
1) ด้านคุณธรรม จริยธรรม	4.3911	0.6902	มากที่สุด
2) ด้านองค์ความรู้	4.4994	0.6686	มากที่สุด

ตาราง 2 (ต่อ)

ความคาดหวังของผู้ประกอบการ	$\bar{X}$	SD	แปลผล
3) ด้านคุณธรรม จริยธรรม	4.3911	0.6902	มากที่สุด
4) ด้านองค์ความรู้	4.4994	0.6686	มากที่สุด
5) ด้านทักษะทางปัญญา	4.4703	1.3091	มากที่สุด
6) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล	4.4800	0.6704	มากที่สุด
7) ด้านทักษะการสื่อสาร	4.5094	0.6850	มากที่สุด
8) ด้านทักษะการใช้เทคโนโลยี	4.4660	0.7063	มากที่สุด
9) ด้านทักษะเฉพาะทางวิชาชีพ	4.4716	1.4172	มากที่สุด
รวม	4.4696	0.8781	มากที่สุด

จากตาราง 2 พบว่า ผู้ประกอบการมีความคาดหวังในคุณลักษณะของบัณฑิตในระดับมากที่สุด โดยมีความคาดหวังมากที่สุดในด้านทักษะการสื่อสาร การดูแลรักษาทรัพย์สินสมบัติขององค์กร ซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงถึง 4.5094 รองลงมาคือ ด้านองค์ความรู้ มีระเบียบวินัยและความรับผิดชอบ 4.4994 และด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลมีปฏิภาณไหวพริบ 4.4800 ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยความคาดหวังน้อยที่สุดคือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม มีบุคลิกภาพและพฤติกรรมที่เหมาะสม 4.3911 แต่ก็ยังถือว่าอยู่ในระดับมากที่สุดเช่นกัน เมื่อพิจารณาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่ามีค่าอยู่ระหว่าง 0.6686 - 1.4172 แสดงว่าข้อมูลมีการกระจายปานกลางถึงค่อนข้างกระจาย สะท้อนให้เห็นว่าผู้ประกอบการให้ความสำคัญกับคุณลักษณะด้านต่าง ๆ ของบัณฑิตในระดับสูง โดยเฉพาะการดูแลทรัพย์สิน ระเบียบวินัย และปฏิภาณไหวพริบ

3. ผลศึกษาวิเคราะห์ช่องว่างความคาดหวังของผู้ประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะบัณฑิต

ความต้องการของสถานประกอบการในจังหวัดเชียงรายต่อคุณลักษณะของบัณฑิตอย่างชัดเจน โดยเฉพาะในด้านการมีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพและการจัดการอารมณ์ ซึ่งสะท้อนว่าสถานประกอบการให้ความสำคัญกับความสามารถในการปรับตัว และการรับมือกับความกดดันในสภาพแวดล้อมการทำงาน แสดงให้เห็นว่าความสามารถในการจัดการทรัพยากรและการรักษาความมั่นคงขององค์กรเป็นสิ่งที่สถานประกอบการให้ความสำคัญอย่างมาก คุณลักษณะอื่น ๆ เช่น ความรับผิดชอบ การมีวินัย ความสามารถในการสื่อสาร และทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศก็ถูกจัดอันดับความสำคัญตามลำดับ ผลลัพธ์จากการศึกษานี้ไม่เพียงแต่เป็นประโยชน์สำหรับสถาบันการศึกษาในการพัฒนาหลักสูตรเท่านั้น แต่ยังช่วยให้บัณฑิตเห็นถึงความสำคัญของการมีทักษะที่จำเป็นสำหรับการทำงานในอนาคตอีกด้วย แสดงผลตามตารางที่ 3

ตาราง 3 ผลการเทียบหาช่องว่างจาก ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของช่องว่างคุณลักษณะบัณฑิต

ช่องว่างคุณลักษณะบัณฑิต	$\bar{X}$	ลำดับ	หมายเหตุ
ด้านคุณธรรมจริยธรรม	0.0013	7	
ด้านองค์ความรู้	-0.0863	3	
ด้านทักษะทางปัญญา	-0.0829	4	
ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล	-0.0636	6	

ตาราง 3 (ต่อ)

ช่องว่างคุณลักษณะบัณฑิต	$\bar{X}$	ลำดับ	หมายเหตุ
ด้านทักษะการสื่อสาร	-0.1404	1	
ด้านทักษะการใช้เทคโนโลยี	-0.0682	5	
ด้านทักษะเฉพาะทางวิชาชีพ	-0.1087	2	

จากตาราง 3 สะท้อนให้เห็นว่าสถานประกอบการในจังหวัดเชียงรายคาดหวังให้บัณฑิตมีคุณลักษณะที่หลากหลายในระดับที่สูง ซึ่งมีเพียงด้านเดียวที่ยังไม่ต้องเติมเต็มช่องว่าง คือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ส่วนด้านที่ต้องพัฒนาและเติมเต็มช่องว่างตามลำดับ คือ ด้านทักษะการสื่อสาร ด้านทักษะเฉพาะทางวิชาชีพ ด้านองค์ความรู้ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านทักษะการใช้เทคโนโลยี และด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ซึ่งเป็นสิ่งที่บัณฑิตควรพัฒนาเพื่อเตรียมพร้อมสำหรับการเข้าสู่ตลาดงาน และสามารถตอบสนองความคาดหวังของสถานประกอบการได้อย่างเต็มที่ การศึกษานี้ชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นในการปรับปรุงหลักสูตรและวิธีการฝึกอบรมในสถาบันการศึกษา เพื่อให้บัณฑิตมีความพร้อมและสามารถตอบโจทย์ความต้องการของผู้ประกอบการในยุคปัจจุบันที่เน้นการมีทักษะหลากหลาย ความสามารถในการทำงานเป็นทีม การมีจิตวิทยาที่ดีในการทำงาน และการรับผิดชอบต่อสังคมและองค์กร

สรุปผล

1. การศึกษาคุณลักษณะของบัณฑิตตามความคาดหวังของสถานประกอบการในจังหวัดเชียงราย ความคาดหวังของสถานประกอบการในจังหวัดเชียงรายต่อบัณฑิตจากในจังหวัดเชียงราย โดยมีการวิเคราะห์คุณลักษณะที่คาดหวังในหลายด้าน ผลการวิเคราะห์แสดงว่าทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ "มากที่สุด" ที่ค่าประมาณ 4.45 ถึง 4.50 ซึ่งแสดงถึงความคาดหวังสูงมากจากสถานประกอบการ ซึ่งค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานแสดงถึงความแปรปรวนรอบค่าเฉลี่ยซึ่งอยู่ในช่วง 0.60 ถึง 1.42 ค่อนข้างต่ำแสดงถึงความสอดคล้องในความคาดหวังของสถานประกอบการ ค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติ (Sig) ช่วยให้เห็นว่าผลการวิเคราะห์มีนัยสำคัญทางสถิติหรือไม่ โดยค่านี้น้อยกว่า 0.05 สำหรับหลายคุณลักษณะ แสดงว่าผลลัพธ์ที่ได้มีความน่าเชื่อถือสูงและสามารถยืนยันได้ว่าความคาดหวังเหล่านี้เป็นจริง. สิ่งนี้บ่งชี้ว่าสถานประกอบการให้ความสำคัญกับคุณธรรม จริยธรรม องค์ความรู้ และทักษะการสื่อสารเป็นอย่างมาก และนี่เป็นข้อมูลสำคัญที่ช่วยให้สถาบันการศึกษาสามารถปรับปรุงหลักสูตรและการฝึกอบรมเพื่อเตรียมบัณฑิตให้ตอบสนองความต้องการของตลาดได้เป็นอย่างดี โดยการวิเคราะห์ช่องว่างระหว่างคุณลักษณะบัณฑิตตามความคาดหวังของสถานประกอบการกับที่ในจังหวัดเชียงรายผลิตได้ โดยรวมทุกด้าน มีค่าเฉลี่ยที่แตกต่างกันเพียงเล็กน้อย ซึ่งเป็นค่าเฉลี่ยที่อยู่ในระดับน้อยมาก

2. ช่องว่างระหว่างคุณลักษณะบัณฑิตตามความคาดหวังของสถานประกอบการกับที่ในจังหวัดเชียงรายผลิตได้ยังสามารถที่จะพัฒนาหลักสูตรหรือการเรียนสอนต่อไปได้ตามความต้องการของผู้ประกอบการ ซึ่งการวิเคราะห์คุณลักษณะที่สถานประกอบการในจังหวัดเชียงรายคาดหวังให้บัณฑิตมีคุณลักษณะที่หลากหลายในระดับที่สูง ซึ่งมีเพียงด้านเดียวที่ยังไม่ต้องเติมเต็มช่องว่าง คือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ส่วนด้านที่ต้องพัฒนาและเติมเต็มช่องว่าง ตามลำดับ คือ ด้านทักษะการสื่อสาร ด้านทักษะเฉพาะทางวิชาชีพ ด้านองค์ความรู้ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านทักษะการใช้เทคโนโลยี และด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลจากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่าผู้ประกอบการในจังหวัดเชียงรายมีความคาดหวังต่อคุณลักษณะของบัณฑิตในระดับ “มากที่สุด” ทุกด้าน โดยเฉพาะในด้านการดูแลรักษาทรัพย์สินสมบัติขององค์กร ระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ และปฏิภาณไหวพริบ ซึ่งถือเป็นจุดแข็งที่สถานศึกษาควรรักษาไว้ อย่างไรก็ตาม ยังพบช่องว่างเชิงพัฒนาในด้านทักษะเฉพาะทางวิชาชีพ ทักษะการสื่อสาร และการทำงานที่หลากหลาย แม้จะอยู่ในระดับคาดหวังสูง แต่มีค่าเฉลี่ยและความสม่ำเสมอของความเห็นที่ต่ำกว่าด้านอื่น จึงควรได้รับการส่งเสริมเพิ่มเติมผ่านกิจกรรมเสริมหลักสูตรและการฝึกปฏิบัติอย่างเป็นระบบ เพื่อยกระดับบัณฑิตให้ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงานได้อย่างแท้จริง

อภิปรายผล

1. ผลการศึกษาคุณลักษณะของบัณฑิตตามความคาดหวังของสถานประกอบการในจังหวัดเชียงราย ผลการศึกษาพบว่าสถานประกอบการมีความคาดหวังอยู่ในระดับมากที่สุดต่อคุณลักษณะของบัณฑิตทุกด้าน โดยมีความคาดหวังสูงสุดในด้านการดูแลรักษาทรัพย์สินสมบัติขององค์กร (ค่าเฉลี่ย 4.5094) รองลงมาคือด้านมีระเบียบวินัยและความรับผิดชอบ (4.4994) ด้านมีปฏิภาณไหวพริบ (4.4800) และด้านมีทักษะในการทำงานที่หลากหลาย (4.4716) ตามลำดับ ขณะที่มีความคาดหวังต่ำสุดในด้านมีบุคลิกภาพและพฤติกรรมที่เหมาะสม (4.3911) นอกจากนี้ ผู้ประกอบการยังมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมว่าต้องการบัณฑิตที่มีความรับผิดชอบ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ มีทักษะคอมพิวเตอร์และเขียนโปรแกรม รวมถึงมีประสบการณ์การทำงานจริง แสดงให้เห็นว่าสถานประกอบการให้ความสำคัญและคาดหวังคุณลักษณะของบัณฑิตในหลายด้าน โดยเฉพาะการดูแลทรัพย์สิน ระเบียบวินัย ปฏิภาณไหวพริบ และทักษะการทำงานต่าง ๆ

เนื่องจากผลการศึกษา พบว่า สถานประกอบการในจังหวัดเชียงรายมีความคาดหวังอยู่ในระดับมากที่สุดต่อคุณลักษณะของบัณฑิตทุกด้าน โดยให้ความสำคัญและคาดหวังสูงสุดในด้านการดูแลรักษาทรัพย์สินสมบัติขององค์กร รองลงมาคือด้านมีระเบียบวินัยและความรับผิดชอบ ด้านมีปฏิภาณไหวพริบ และด้านมีทักษะในการทำงานที่หลากหลาย ซึ่งหมายความว่าผู้ประกอบการต้องการบัณฑิตที่มีความรับผิดชอบ มีวินัยและความรอบคอบในการทำงาน มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รวมถึงมีทักษะการทำงานที่หลากหลายสามารถปรับตัวให้เข้ากับการทำงานในองค์กรได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ สถานประกอบการยังต้องการให้บัณฑิตมีคุณลักษณะด้านอื่น ๆ เช่น ความรับผิดชอบ มนุษยสัมพันธ์ที่ดี ความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น และมีทักษะด้านคอมพิวเตอร์และการเขียนโปรแกรมด้วย ทั้งนี้เพื่อให้บัณฑิตมีคุณลักษณะที่สมบูรณ์ครบถ้วน สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จในอาชีพการงานซึ่งสอดคล้องงานกับงานวิจัยของณฐกาศา เดชานุเบกษา (2564) ทำการศึกษาความคาดหวังของสถานประกอบการในการทำข้อตกลงความร่วมมือในการร่วมผลิตบัณฑิตกับหลักสูตรแบบบูรณาการกับการทำงาน เมื่อพิจารณาข้อความดังกล่าว พบว่ามีความสอดคล้องกับการศึกษาในครั้งนี้ที่มุ่งศึกษาความคาดหวังของสถานประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะของบัณฑิต เนื่องจากการทำข้อตกลงความร่วมมือในการร่วมผลิตบัณฑิตกับหลักสูตรแบบบูรณาการกับการทำงานนั้น เป็นรูปแบบการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นให้บัณฑิตมีคุณลักษณะตรงตามความต้องการของสถานประกอบการ โดยสถานประกอบการจะมีส่วนร่วมในการกำหนดคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ รวมถึงร่วมจัดการเรียนการสอนในลักษณะการเรียนรู้จากการปฏิบัติงานจริง ด้วยเหตุนี้ งานวิจัยเกี่ยวกับความคาดหวังของสถานประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะบัณฑิตจึงเป็นสิ่งสำคัญเนื่องจากจะทำให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาและปรับปรุงรูปแบบการจัดการศึกษาแบบบูรณาการกับการทำงานให้

สอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการอย่างแท้จริง ซึ่งจะส่งผลให้บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษามีคุณลักษณะตรงตามที่ต้องการของตลาดแรงงาน สามารถประกอบอาชีพและประสบความสำเร็จในการทำงานได้มากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ การศึกษาความคาดหวังของสถานประกอบการยังเป็นการสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษากับสถานประกอบการ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาการศึกษาในทุก ๆ ด้าน ทั้งด้านหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ รวมถึงการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่สนับสนุนคุณลักษณะบัณฑิตตามความคาดหวังของสถานประกอบการ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของศิริพร เจริญศรีวิริยะกุล (2564) ทำการศึกษาที่มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาความคาดหวังของสถานประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพคณะเทคโนโลยีวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี เมื่อพิจารณาข้อความดังกล่าว จะเห็นได้ว่ามีความสอดคล้องกับการศึกษาในครั้งนี้อย่างชัดเจน โดยมุ่งศึกษาในประเด็นเดียวกันคือความคาดหวังของสถานประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะของนักศึกษาหรือบัณฑิต ซึ่งเป็นข้อมูลที่มีความสำคัญยิ่งต่อสถาบันการศึกษาในการนำไปใช้พัฒนาและปรับปรุงกระบวนการผลิตบัณฑิต

การศึกษาความคาดหวังของสถานประกอบการถือเป็นขั้นตอนแรกที่สำคัญในการพัฒนาคุณภาพบัณฑิต เนื่องจากสถานประกอบการคือผู้ประกอบการ โดยตรง จึงสามารถระบุคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิตได้อย่างชัดเจนและตรงประเด็นทั้งในด้านความรู้ ทักษะ คุณธรรมจริยธรรม รวมถึงบุคลิกภาพและคุณสมบัติเฉพาะตัว ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาความคาดหวังนี้ จะเป็นแนวทางให้สถาบันการศึกษานำมาปรับปรุงหลักสูตร กระบวนการจัดการเรียนการสอน การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ตลอดจนกิจกรรมเสริมหลักสูตรต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพตรงตามความคาดหวังของสถานประกอบการ ซึ่งจะส่งผลให้บัณฑิตมีโอกาสประกอบอาชีพและประสบความสำเร็จในการทำงานมากยิ่งขึ้น ดังนั้น งานวิจัยนี้มีความสำคัญและสอดคล้องกับการศึกษาความคาดหวังของสถานประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะบัณฑิต ซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาให้มีคุณภาพและสามารถตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงานได้อย่างแท้จริง

2. ช่องว่างระหว่างคุณลักษณะบัณฑิตตามความคาดหวังของสถานประกอบการกับที่ในจังหวัดเชียงรายผลิตได้ยังสามารถที่จะพัฒนาหลักสูตรหรือการเรียนการสอนต่อไปได้ตามความต้องการของผู้ประกอบการ ซึ่งการวิเคราะห์คุณลักษณะที่สถานประกอบการในจังหวัดเชียงรายคาดหวังให้บัณฑิตมีคุณลักษณะที่หลากหลายในระดับที่สูง ซึ่งมีเพียงด้านเดียวที่ยังไม่ต้องเติมเต็มช่องว่าง คือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ส่วนด้านที่ต้องพัฒนาและเติมเต็มช่องว่าง ตามลำดับ คือ ด้านทักษะการสื่อสาร ด้านทักษะเฉพาะทางวิชาชีพ ด้านองค์ความรู้ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านทักษะการใช้เทคโนโลยี และด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่าผู้ประกอบการในจังหวัดเชียงรายมีความคาดหวังต่อคุณลักษณะของบัณฑิตในระดับ “มากที่สุด” ทุกด้านซึ่งเป็นข้อมูลที่มีความสำคัญยิ่งที่จะช่วยให้สถาบันการศึกษาสามารถนำไปใช้ในการปรับปรุงหลักสูตรและการฝึกอบรมให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและสถานประกอบการ เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีคุณลักษณะตรงตามความคาดหวังและตอบโต้ความต้องการของสถานประกอบการได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด เนื่องจากผลการวิเคราะห์แสดงให้เห็นว่าทุกด้านของคุณลักษณะที่สถานประกอบการในจังหวัดเชียงรายคาดหวังจากบัณฑิตในจังหวัดเชียงรายมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ “มากที่สุด” โดยมีค่าประมาณ 4.45 ถึง 4.50 ซึ่งเป็นค่าที่สูงมาก แสดงถึงความคาดหวังในระดับสูงมากจากสถานประกอบการต่อบัณฑิต นอกจากนี้ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานที่มีค่าค่อนข้างต่ำในช่วง 0.60 ถึง 1.42 บ่งชี้ว่ามีความสอดคล้องและแปรปรวนรอบค่าเฉลี่ยในระดับที่น้อย ซึ่งหมายความว่าสถานประกอบการส่วนใหญ่มีความคาดหวังในทิศทางเดียวกัน อีกทั้งค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติ (Sig) ที่ต่ำกว่า 0.05 สำหรับหลายคุณลักษณะ ยืนยันว่าผลการวิเคราะห์นี้มีความน่าเชื่อถือสูงและสามารถยืนยันได้ว่าความคาดหวังเหล่านี้เป็นจริง ซึ่งบ่งชี้ว่าสถานประกอบการให้ความสำคัญกับคุณลักษณะด้านคุณธรรม จริยธรรม องค์ความรู้ และทักษะการสื่อสารเป็นอย่างมาก ดังนั้นข้อมูลเหล่านี้จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะช่วยให้สถาบันการศึกษาสามารถนำไปใช้ในการปรับปรุงหลักสูตรและการฝึกอบรมต่าง ๆ เพื่อเตรียมบัณฑิตให้มีคุณลักษณะที่ตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมาก

ยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ (ศุภย์แมร์ม) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของผู้ประกอบการ ต่อการปฏิบัติงานและคุณลักษณะของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2562" เมื่อนำมาวิเคราะห์ความสอดคล้องกับประเด็นที่กำหนดให้ คือ การศึกษาเรื่องความพึงพอใจและความคาดหวังของผู้ประกอบการ ต่อคุณลักษณะของบัณฑิต พบว่ามีความสอดคล้องกันอย่างชัดเจน โดยงานวิจัยดังกล่าวได้ศึกษาในประเด็นที่ว่า ผู้ประกอบการ หรือนายจ้างมีความพึงพอใจต่อการปฏิบัติงานและคุณลักษณะของบัณฑิตที่จบการศึกษาจากมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่มากน้อยเพียงใด การศึกษาความพึงพอใจของผู้ประกอบการ ถือเป็นองค์ประกอบสำคัญในการประเมินคุณภาพของบัณฑิต เนื่องจากผู้ประกอบการ เป็นผู้ที่ได้เห็นถึงศักยภาพและข้อบกพร่องของบัณฑิตในสภาพแวดล้อมการทำงานจริง ดังนั้น ข้อคิดเห็นและระดับความพึงพอใจจากผู้ประกอบการ จึงมีนัยสำคัญในการนำมาปรับปรุงและพัฒนากระบวนการผลิตบัณฑิตให้มีคุณสมบัติสอดคล้องกับความคาดหวังและความต้องการของตลาดแรงงาน เนื่องจากการศึกษาถึงความพึงพอใจของผู้ประกอบการ ที่มีต่อบัณฑิตในด้านการปฏิบัติงานและคุณลักษณะต่าง ๆ ซึ่งถือเป็นข้อมูลสำคัญในการนำมาใช้พัฒนาคุณภาพบัณฑิตให้สอดคล้องกับความคาดหวังของผู้ประกอบการ ต่อไป และสอดคล้องกับงานวิจัยของณัฐนันท์ ประสิทธิ์เตสัง (2561) ได้ทำการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงความต้องการของผู้ประกอบการ ต่อคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของบัณฑิตสาขาวิชาเทคโนโลยีการจัดการอุตสาหกรรม คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม" นั้น สามารถวิเคราะห์ได้ว่ามีความสอดคล้องกับประเด็นการศึกษาเรื่องความคาดหวังของผู้ประกอบการ ต่อคุณลักษณะของบัณฑิต

การศึกษาวิจัยดังกล่าวมุ่งเน้นไปที่การสำรวจความต้องการหรือความคาดหวังของผู้ประกอบการ ที่มีต่คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดที่ว่า ผู้ประกอบการ หรือนายจ้างเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการกำหนดคุณลักษณะที่ต้องการจากบัณฑิต เนื่องจากเป็นผู้ที่จะต้องนำบัณฑิตเหล่านั้นไปใช้ปฏิบัติงานจริง ดังนั้น ข้อคิดเห็นและความต้องการของผู้ประกอบการ จึงมีความสำคัญยิ่งต่อสถาบันการศึกษาในการนำไปกำหนดคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ และพัฒนาหลักสูตรต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับความคาดหวังดังกล่าว การศึกษาความต้องการของผู้ประกอบการ ถือเป็นกระบวนการสำคัญในการผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพและสามารถตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงานได้อย่างแท้จริง เนื่องจากหากสถาบันการศึกษารับถึงคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิต ก็จะสามารถออกแบบและพัฒนาหลักสูตร กระบวนการเรียนการสอน รวมถึงกิจกรรมต่าง ๆ ให้สอดคล้องและสร้างบัณฑิตที่มีคุณสมบัติตรงตามความคาดหวังของผู้ประกอบการ ซึ่งจะส่งผลให้บัณฑิตเหล่านั้นสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพ รวมถึงสร้างความพึงพอใจให้แก่ผู้ประกอบการต่อไป จึงมีความสำคัญและสอดคล้องต่อการศึกษาคความคาดหวังของผู้ประกอบการ ต่อคุณลักษณะของบัณฑิต เนื่องจากผลการวิจัยดังกล่าวจะทำให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการของผู้ประกอบการ ที่มีต่คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ ซึ่งจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการนำไปกำหนดเป็นคุณลักษณะบัณฑิตที่คาดหวังและพัฒนาหลักสูตรการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการดังกล่าว อันจะส่งผลให้ได้บัณฑิตที่มีคุณภาพตรงตามความคาดหวังของผู้ประกอบการ และตลาดแรงงาน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

- 1) สถาบันการศึกษาควรนำข้อมูลความคาดหวังของสถานประกอบการมาใช้ในการปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอน โดยเน้นการพัฒนาคุณลักษณะที่สถานประกอบการให้ความสำคัญ เช่น ระเบียบวินัย การดูแลทรัพย์สิน ปฏิภาณไหวพริบ และทักษะการทำงานที่หลากหลาย
- 2) ควรมีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเพื่อพัฒนาทักษะด้านต่าง ๆ ที่ยังขาดให้กับนักศึกษา โดยเฉพาะในด้านที่พบช่องว่างจากความคาดหวังของผู้ประกอบการ เช่น ทักษะทางปัญญา ทักษะการวิเคราะห์และการสื่อสาร เป็นต้น

3) สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับสถานประกอบการ เพื่อให้สถานประกอบการได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร การจัดการกระบวนการเรียนรู้ การฝึกงาน ตลอดจนกำหนดคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ร่วมกับสถาบันการศึกษา

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

- 1) ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพเพิ่มเติม เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับความคาดหวังของผู้ประกอบการที่มีต่อ คุณลักษณะบัณฑิตในแต่ละด้าน รวมถึงแนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะดังกล่าว
- 2) ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะบัณฑิตตามความคาดหวังของสถานประกอบการกับความสำเร็จใน การทำงาน เพื่อยืนยันคุณลักษณะที่ส่งผลต่อความก้าวหน้าในอาชีพจริง
- 3) ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความคาดหวังของผู้ประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะบัณฑิต เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการวางแผนการผลิตบัณฑิตให้ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงานมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กัลยา วานิชย์บัญชา. (2560). *การวิเคราะห์สถิติขั้นสูงด้วย SPSS for Window*. พิมพ์ครั้งที่ 12. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด สามลดา.
- คณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับอุดมศึกษา (2557). *คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถาบัน ระดับอุดมศึกษา พ.ศ.2557*. พิมพ์ครั้งที่ 3: สิงหาคม 2560.สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา.
- ณัฐนันท์ ประสิทธิ์เตสัง. (2561). *ความต้องการของผู้ประกอบการ ต่อคุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์สาขาเทคโนโลยีการ จัดการอุตสาหกรรม*. ปริญญามหาบัณฑิต คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม. มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- ณัฐภา เชนานุเบกษา. (2564). *ความคาดหวังของสถานประกอบการในการหาข้อตกลงความร่วมมือในการร่วมผลิตบัณฑิตกับ หลักสูตรแบบบูรณาการกับการทำงาน*. พจนอดพนการวิจัยมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม. คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ศิริพร เจริญศรีวิริยะกุล (2564). *ความคาดหวังของสถานประกอบการที่มีต่อคุณลักษณะของนักศึกษา ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี. คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์. มหาวิทยาลัย เทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี*.
- Cronbach, L. J. (1990). *Essentials of psychological testing*. 5th ed. New York: Harper Collins Publishers. pp. 202-204.
- Lalley, J.P., & Miller, H. (2007). The learning pyramid: Does it point teachers in the right direction?, *Journal of Examining the Learning Education*, 128(1), 68